Gesetz-Sammlung

ZBIÓR PRAW

fur die

dla

Königlichen Preußischen Staaten.

Państw Królestwa Pruskiego.

№ 38.

(Nr. 3641.) Allerhöchster Erlaß vom 11. August 1852., betreffend die Berleihung der siskalischen Borrechte und des Chausseegeld-Erhebungs-rechts in Bezug auf den Bau und die Unsterhaltung einer Aktien-Chaussee von Berlin über Alt-Landsberg und Strausberg nach Prohel.

Nachdem Ich durch Meinen Erlaß vom heutigen Tage ben chauffeemäßigen Ausbau ber Straße von Berlin über Alt-Landsberg und Strausberg nach Propel durch die zu diesem Zwecke zusammenge= tretene Aftien- Gefellschaft genehmigt habe, bestimme ich hierdurch, daß auf diese Straße das Expropriationsrecht für die zur Chaussee erforderlichen Grundflucke und das Recht zur Entnahme ber Chausseebau= und Unterhaltungs-Materialien, nach Maaggabe der fur die Staats-Chausseen geltenden Bestimmungen, Anwendung finden follen. Zugleich verleihe Ich der genannten Aftien-Gesellschaft das Recht zur Erhebung des Chaussegeldes nach dem fur die Staats = Chausseen jedesmal geltenden Chaussegeld=Tarife und den darauf bezüglichen Borschriften. Auch sollen die dem Chaussegeld= Tarife vom 29. Februar 1840. angehängten Bestimmungen wegen der Chausseepolizei=Bergeben fur die in Rede stehende Strafe Gultigkeit haben.

Jahrgang 1852. (Nr. 3641—3644.)

(Nr. 3641.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 11. Sierpnia 1852., tyczące się nadania praw fiskalnych i prawa pobierania drogowego celem budowy i utrzymywania akcyinéj drogi żwirowéj od Berlina przez Alt-Landsberg i Strausberg do Proetzel.

Potwierdziwszy rozporządzeniem Mojém z d. dzisiajszego wybudowanie drogi żwirowej z Berlina przez Alt-Landsberg i Strausberg do Proetzel przez towarzystwo akcyine, które sie na ten cel utworzyło, stanowie niniejszém. iż do tejże drogi prawo expropryacyi dla gruntów na drogę żwirowa potrzebnych i prawo wybierania materyałów na budowanie i utrzymywanie dróg żwirowych według postanowień istnących dla Rządowych dróg żwirowych zastósowanie znajdować mają. Nadaje zarazem wymienionemu towarzystwu akcyinemu prawo pobierania drogowego według taryfy drogowego za każda raza ważnéj dla Rzadowych dróg żwirowych i dotyczących się tejże przepisów. Również dodatkowe postanowienia taryfy drogowego z dnia 29. Lutego 1840. względem przekroczeń przeciw policyi drogowéj do rzeczonéj drogi ważność mieć maja. [118]

Ausgegeben zu Berlin ben 27. September 1852.

Wydany w Berlinie dnia 27. Września 1852.

Der gegenwärtige Erlaß ist durch die Gesetz= Sammlung zur öffentlichen Kenntniß zu bringen. Putbus, den 11. August 1852.

Friedrich Wilhelm.

Für ben abwefenden Finangminifter :

v. d. Hendt.

v. Raumer.

Un den Minister für Handel, Gewerbe und dffentliche Arbeiten und den Finanzminister.

they be superior to the state of the state o

Niniejsze rozporządzenie przez Zbiór praw do publicznéj wiadomości ma być podaném. Putbus, dnia 11. Sierpnia 1852.

Fryderyk Wilhelm.

W niebytności Ministra finansów:

von der Heydt.

Raumer.

Do Ministra handlu, przemysłu i robót publicznych i do Ministra finansów.

(Nr. 3642.) Allerhöchster Erlaß vom 14. August 1852., betreffend die Berleihung der siskalischen Borrechte 2c. zum Bau der Kreiß = Chaussee von Lauenburg nach Leba, von Bießig an jener Chaussee westlich bis zur Stolper Kreiß grenze in der Richtung auf Zezenow, von Bießig östlich quer durch den Kreiß bis zur Grenze des Danziger Regierungsbezirks bei Schluschow und von Lauenburg südlich über Zewiß bis zur Stolper Kreißgrenze.

Nachdem Ich durch Meinen Erlaß vom 11. März 1844. den Bau einer Kreiß-Chaussee von Lauenburg nach Leba und durch Meinen Erlaß vom heutigen Tage den Bau der Kreiß-Chausseen von Vietzig an jener Chaussee westlich bis zur Stolper Kreißgrenze in der Richtung auf Zezenow, von Vietzig östlich quer durch den Kreiß bis zur Grenze des Danziger Regierungsbezirks bei Schluschow (Nr. 3642.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 14. Sierpnia 1852., tyczące się nadania praw fiskalnych i t. d. celem budowy powiatowej drogi żwirowej od Lauenburg do Leba, od Vietzig ponad ową drogą żwirową na zachód aż do Stolpskiej granicy powiatowej w kierunku na Zezenow, od Vietzig na wschód przez powiat aż do granicy Gdańskiego obwodu Regencyinego pod Schluschow i od Lauenburg ku południowi przez Zewitz aż do Stolpskiej granicy powiatowej.

Potwierdziwszy rozporządzeniem Mojém z d. 11. Marca 1844. budowę powiatowej drogi żwirowej od Lauenburg do Leba i rozporządzeniem Mojém z dnia dzisiajszego budowę powiatowych dróg żwirowych od Vietzig ponad ową drogą żwirową na zachód aż do Stolpskiej granicy powiatowej w kierunku na Zezenow, od Vietzig na wschód poprzek przez powiat

und von Lauenburg sublich über Zewiß bis zur Stolper Kreisgrenze genehmigt habe, bestimme Ich hierdurch, daß das Expropriationsrecht in Bezug auf die zum Bau erforderlichen Grundflucke, das Recht zur Entnahme der Chauffeebauund Unterhaltungs = Materialien, nach Maaggabe der fur die Staats-Chausseen geltenden Bestimmungen, sowie die dem Chaussegeld-Tarife vom 29. Februar 1840. angehängten Bestimmungen wegen ber Chausseepolizei-Bergeben auf die gedachten Straßen Anwendung finden follen. Zugleich verleihe 3ch dem Kreise Lauenburg bas Recht zur Erhebung von Chaussegelb nach den Bestimmun= gen bes fur die Staats = Chaussen jedesmal gel= tenden Chaussegeld=Tarifs, sowie der sonstigen darauf bezüglichen Vorschriften.

Der gegenwärtige Erlaß ist durch die Geset= Sammlung zur offentlichen Kenntniß zu bringen. Putbus, den 14. August 1852.

Friedrich Wilhelm.

Für ben abmesenben Finangminifter:

v. d. Hendt.

v. Raumer.

ben Minister fur Handel, Gewerbe und öffentliche Arbeiten und ben Finangminifter.

aż do granicy Gdańskiego obwodu Regencyinego pod Schluschow i od Lauenburg ku południowi przez Zewitz aż do Stolpskiej granicy powiatowéj, stanowię niniejszém, iż prawo expropryacyi co do gruntów na budowę potrzebnych, prawo wybierania materyałów do budowania i utrzymywania dróg żwirowych według postanowień istnących dla Rządowych dróg żwirowych, jako też dodatkowe postanowienia taryfy drogowego z dnia 29. Lutego 1840. względem przekroczeń przeciw policyi drogowej do rzeczonych dróg zastósowanie znajdować mają. Nadaję zarazem powiatowi Lauenburg prawo pobierania drogowego według postanowień taryfy za każdą razą dla Rządowych dróg żwirowych ważnej i innych tyczacych się takowej przepisów.

Niniejsze rozporządzenie przez Zbiór praw do publicznéj wiadomości ma być podaném.

Putbus, dnia 14. Sierpnia 1852.

Fryderyk Wilhelm.

W niebytności Ministra finansów:

von der Heydt. Raumer.

Ministra handlu, przemysłu i robót publicznych i do Ministra finansów.

(Nr. 3643.) Allerhöchster Erlaß vom 20. August 1852., betreffend die Bewilligung der fiskalischen Rechte fur den Bau und die Unterhaltung einer Chaussee von Nawicz über Herrnstadt, Winzig und Steinau nach Lüben.

Nachdem Ich durch Meinen Erlaß vom heutigen Tage den Bau einer Chauffee von Rawicz über Herrnstadt, Winzig und Steinau nach Luben burch die zu diesem 3wecke zusammengetretene Gesell= schaft genehmigt habe, bestimme ich hierdurch, daß das Expropriationsrecht für die zur Chaussee er= forderlichen Grundstücke, ingleichen das Recht zur Entnahme der Chausseebau= und Unterhaltungs= Materialien, nach Maaggabe der fur die Staats= Chaussen bestehenden Vorschriften, auf diese Straße Unwendung finden follen. Zugleich will Ich der genannten Chausseebau-Gesellschaft bas Recht zur Erhebung des Chausseegeldes auf dieser Straße nach den Bestimmungen des fur die Staats-Chausfeen jedesmal geltenden Chauffeegeld-Tarifs, sowie der sonstigen darauf bezüglichen Vorschriften ver-Auch follen die dem Chauffeegeld = Ta= leiben. rife vom 29. Februar 1840. angehängten Bestim= mungen wegen der Chausseepolizei = Vergeben für die gedachte Straße Gultigkeit haben.

Der gegenwärtige Erlaß ist durch die Gesetz-Sammlung zur öffentlichen Kenntniß zu bringen. Putbus, den 20. August 1852.

Friedrich Wilhelm.

Für ben abmefenben Finangminifter:

v. d. Hendt.

v. Raumer.

Un den Minister für Handel, Gewerbe und öffentliche Arbeiten und den Finanzminister. (Nr. 3643.) Najwyższe rozporządzenie z dn. 20. Sierpnia 1852., tyczące się nadania praw fiskalnych dla budowy i utrzymywania drogi żwirowej od Rawicza przez Herrnstadt, Winzig i Steinau do Lueben.

Potwierdziwszy rozporządzeniem Mojém z d. dzisiajszego budowę drogi żwirowej z Rawicza przez Herrnstadt, Winzig i Steinau do Lueben przez utworzone na ten cel towarzystwo, stanowię niniejszém, iż prawo expropryacyi potrzebnych na drogę żwirową gruntów, jako też prawo wybierania materyałów na budowanie i utrzymywanie drogi żwirowej według przepisów istnacych dla Rządowych dróg żwirowych do tejże drogi zastósowanie znajdować mają. Nadaję zarazem rzeczonemu towarzystwu prawo pobierania drogowego na tejże drodze według postanowień taryfy drogowego za każdą razą dla Rządowych dróg żwirowych ważnéj, jako też innych dotyczących się takowéj przepisów. Również dodatkowe postanowienia taryfy drogowego z dnia 29. Lutego 1840. względem przekroczeń przeciw policy! drogowej do rzeczonej drogi ważność miec maja.

Niniejsze rozporządzenie przez Zbiór praw do publicznéj wiadomości ma być podaném.

Putbus, dnia 20. Sierpnia 1852.

Fryderyk Wilhelm.

W niebytności Ministra finansów:

von der Heydt.

Raumer.

Ministra handlu, przemysłu i robót publicznych i do Ministra finansów. (Nr. 3644.) Berordnung, betreffend einige Erganzungen und Abanderungen des Reglements für die Bestphälische Provinzial=Feuersozietät vom 5. Januar 1836. Bom 1. September 1852.

(Nr. 3644.) Ustawa, tycząca się niektórych uzupełnień i zmian regulaminu do Westfalskiego prowincyalnego towarzystwa ogniowego z dnia 5. Stycznia 1836. Z dnia 1. Września 1852.

Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes Gnaden, König von Preußen 2c. 2c.

verordnen, in Berücksichtigung der Anträge des Provinzial=Landtages der Provinz Westphalen, wegen Ergänzung und Abanderung des Regle=ments für die Westphälische Provinzial=Feuersozie=tät vom 5. Januar 1836., was folgt:

3u S. 18.

Die Kosten für Aufnahme der Beschreibungen und Taren der Gebäude werden von der Sozietät getragen, wenn dieselbe zum Zwecke des Einstritts in die Sozietät, auf den Antrag des Eigenthümers der Gebäude, von der Ortsbehörde veranlaßt wird; doch bleibt der Eigenthümer zur Tragung dersenigen Kosten verpflichtet, welche durch eine von ihm selbst in Gemäßheit der Verordnung vom 10. Februar 1843. zu S. 15. des Reglements Behufs sofortiger Versicherung veranlaßte Abschäung entstehen.

Die Beschreibungen und Taren Behufs Erhohung der Versicherung bereits assoziirter Gebäude sind auf Kosten des Gebäude = Eigenthumers zu beschaffen.

Diese Kosten werden nach den Satzen des Gebühren = Regulativs der Provinzial = Fenersozietät, welche mit Genehmigung Unseres Oberprässdenten nach Maaßgabe der Borschriften im S. 117. des Reglements anderweit normirt werden können, berechnet und von der Ortsbehörde festgesett; die festgesetzten Beträge sind durch die Taratoren un= mittelbar von den Bersicherungssuchern einzuziehen.

My Fryderyk Wilhelm, z Bożéj łaski, Król Pruski i t. d.

stanowimy z uwzględnieniem wniosków Sejmu prowincyalnego prowincyi Westfalskiej względem uzupełnienia i zmiany regulaminu dla Westfalskiego prowincyalnego towarzystwa ogniowego z dnia 5. Stycznia 1836., co następuje:

Do §. 18.

Koszta za opisanie i otaxowanie budynków ponosi towarzystwo, skoro takowe celem wstąpienia w towarzystwo na wniosek właściciela budynków przez władzę miejscową rozporządzone zostaną; jednakowoż właściciel do ponoszenia tych kosztów jest obowiązany, które przez otaxowanie wynikają, spowodowane przez niego samego stósownie do ustawy z dnia 10. Lutego 1843. do §. 15. regulaminu celem niezwłocznego zabezpieczenia.

Opisanie i taxy celem podwyższenia asekuracyi budynków już przyjętych do towarzystwa na koszta właściciela takowych sporządzone być mają.

Koszta te według pozycyi regulaminu należytości prowincyalnego towarzystwa ogniowego, które z przyzwoleniem Naszego Naczelnego Prezesa według przepisów w §. 117. regulaminu w inny sposób normowane być mogą, obrachowane i przez władzę miejscową ustanowione zostaną; ustanowione kwoty przez taxatorów bezpośrednio od poszukujących zabezpieczenie ściągnięte być mają. Bleiben Kosten dieser Urt rückständig, so hat der Tarator sich an die Direktion zu wenden, auf deren Verfügung dieselben durch die Steuerkassen, gleich den öffentlichen Abgaben, im Wege der ad= ministrativen Erekution beigetrieben werden.

3u S. 31 a.

Lehmschindelbächer werden bei Festsetzung der Gebäudeklasse ohne Unterschied den Strohdächern gleichgestellt.

3u S. 32 a.

Apotheken find, wenn barin keine Laboratorien, ober sonstige in dem Reglement als feuergefährlich bezeichnete Unlagen sich befinden, ben Wohnhau= fern gleich zu flaffifiziren. Die Feuersozietats=Di= reftion ift ermachtigt, die im S. 32 a. des Regle= ments als gering feuergefährlich bezeichneten Ge= werbe-Unlagen in dem Falle als fehr feuergefahr= liche Anlagen zu behandeln, wenn dieselben ihrer Einrichtung und ihrem Betriebe nach ben fehr feuergefährlichen Unlagen gleichzustellen find, so= wie umgekehrt die daselbst als sehr feuergefährlich bezeichneten Gewerbe = Unlagen ben gering feuer= gefährlichen Unlagen in dem Falle gleichzustellen, wenn dieselben vermoge ihrer Konstruktion und Be= nutung feinen boberen Grad von Feuergefahrlich= feit darbieten, als die gering feuergefährlichen Un= lagen.

Auch wird die Direktion ermächtigt, diejenigen Gebäude, worin größere Quantitäten von brennsbaren Stoffen aufbewahrt werden, nach Umstänsten den gering feuergefährlichen oder den sehr feuergefährlichen Gewerbe-Anlagen gleich zu klaftsiziren.

3u S. 33 a.

In Unsehung der nicht zu den feuergefähr= lichen Gewerbe-Unlagen gehörenden Gebäude bleibt

Jeżeli koszta tego rodzaju są zaległe, natenczas taxator powinien się udać do dyrekcyi, na któréj rozporządzenie takowe przez kasy poborcze za równo publicznym podatkom w drodze administratywnéj exekucyi ściągnięte zostaną.

Do §. 31 a.

Dachy pokryte surówką przy ustanowieniu klasy budynków bez różnicy za równe się uważają dachom słomą pokrytym.

Do §. 32 a.

Apteki, jeżeli w takowych żadne laboratorye albo inne w regulaminie jako niebezpieczne dla ognia oznaczone zakłady się nie znajdują, zarówno budynkom mieszkalnym klasyfikowane być mają. Dyrekcya towarzystwa ogniowego jest upoważniona w §. 32 a. regulaminu jako mniéj niebezpieczne oznaczone zakłady procederowe uważać jako bardzo niebezpieczne dla ognia zakłady w tym przypadku, skoro takowe co do urządzenia i procederu bardzo niebezpiecznym zakładom za równe sie uważają, gdy zaś przeciwnie tamże jako bardzo niebezpieczne oznaczone zakłady procederowe zarówno się uważają mniej niebezpiecznym zakładom w tym przypadku, skoro takowe dla konstrukcyi i używania niebezpieczeństwa w wyższym stopniu nie przypuszczają jak mniéj niebezpieczne zakłady.

Dyrekcya zarazem jest upoważniona, te budynki, w których większa ilość przedmiotów ogień chwycących się przechowuje, według okoliczności mniej niebezpiecznym albo bardzo niebezpiecznym zakładom procederowym zarówno klasyfikować.

Do §. 33 a.

Co do budynków nienależących do niebezpiecznych co do ognia zakładów procederoder Direktion überlassen, nach Besinden der Umstånde zu bestimmen, daß dieselben, abweichend von
den in den vorhergehenden Paragraphen des Reglements bestimmten Klassenmerkmalen, in eine höhere
oder niedere Klasse gestellt werden, als diesenige
ist, in welche das betreffende Gebäude, seiner Bauart und Lage nach, sonst gehören würde.

Auch wird die Direktion ermächtigt, die Verssicherung neuer, nicht nach Vorschrift der Feuer-Polizeiordnung eingerichteter Gebäude den Umstänzden nach abzulehnen, sowie bereits versicherte Gebäude sofort im Kataster zu löschen, wenn selbige durch baulichen Verfall, Zerstörung, schlechte Einzichtung der Feuerungsanlagen, oder aus sonstigen Ursachen einen außerordentlichen Grad von Feuersgefahr darbieten, oder einer fortwährenden Abnahme im Werthe ausgesetzt sind, oder einem Eigenzthümer angehören, welcher erwiesener Maaßen fahrlässig mit Feuer und Licht umgeht.

3u S. 33 b.

Gegen jede, von dem gewöhnlichen Tarif abweichende Klassenerhöhung, sowie gegen jede auf
Grund der Bestimmungen zu S. 33 a. erfolgte Ablehnung einer Bersicherung, imgleichen gegen jede
auf Grund jener Bestimmungen verfügte Löschung
bereits versicherter Gebäude steht dem GebäudeEigenthümer, unter Ausschließung der Berufung
auf schiedsrichterliche Entscheidung, nur der Refurs
an den Oberpräsidenten, und demnächst an das
Ministerium des Innern zu.

3u S. 44.

Die Verhandlungen über Abschätzung der Brandschäden werden von dem Gemeindevorstande acht Tage lang zu Jedermanns Einsicht und Prüfung offen gelegt. Etwaige Erinnerungen gegen die Richtigkeit der Abschätzung sind entweder schrift-

wych dyrekcya według okoliczności stanowić może, ażeby takowe, zbaczając od oznaczonych w uprzednich paragrafach regulaminu odznaków klasycznych w wyższą albo niższą klasę stawione były, jak ta, do którejby dotyczący budynek co do sposobu budowania i położenia należał.

Również dyrekcya jest upoważnioną, zabezpieczenie nowych nie wedle przepisu policyinego regulaminu ogniowego urządzonych budynków według okoliczności odmówić, jako też już zabezpieczone budynki natychmiast w katastrze wymazać, skoro takowe przez zapadnięcie, zniweczenie, złe urządzenie zakładów ogniowych albo z innych przyczyn w nadzwyczajnym stopniu niebezpieczeństwo ogniowe przypuszczają, albo nieustannemu zniżeniu wartości ulegają albo do właściciela należą, który według dowodów nieostrożnie z ogniem i światłem się obchodzi.

Do §. 33 b.

Przeciwko każdemu od zwyczajnéj taryfy zbaczającemu podwyższeniu klasycznemu, jako też przeciwko każdemu na mocy postanowień w §. 33a., nastąpionemu odmówieniu asekuracyi, również przeciwko każdemu na mocy owych postanowień rozporządzonemu wymazaniu budynków już zabezpieczonych właścicielowie budynków z wykluczeniem odwołania się do polubownéj decyzyi tylko rekurs do Naczelnego Prezesa a potém do Ministra spraw wewnętrznych służy.

Do §. 44.

Czynności względem oszacowania szkód ogniowych przez przełożeństwo gminne na ośm dni do przeględu i zbadania każdéj osoby publicznie wyłożone zostaną. Zachodzące nadmienienia przeciwko rzetelności oszacowa-

lich anzuzeigen oder bei dem Gemeindevorstande zu Protokoll zu geben, und sodann, unter Einreischung der Abschätzungsverhandlung, mittelst gutsachtlicher Aeußerung des Landraths der Provinzial-Feuersozietäts-Direktion zur Entscheidung vorzulegen.

3u S. 54.

Schäden, die an einem bei der Provinzial= Feuersozietät assoziirten Gebäude durch Blitz entsstehen, werden nur dann vergütet, wenn der Blitz das versicherte Gebäude unmittelbar getroffen hat, derfelbe also die unmittelbare Ursache der Besschädigung gewesen ist.

3u S. 57.

Bei totalen Brandschäden soll von den Bergutungsgeldern die erste Hälfte in längstens einem Monate nach stattgehabtem Brandschaden, die zweite Hälfte aber zu zwei gleichen Theilen in der Urt gezahlt werden, daß die Zahlung des ersten Theiles mit Rücksicht auf den Fortschritt des Baues, und die Zahlung des letzten Theiles nach gänzlicher Vollendung des Neubaues erfolgt.

3u S. 66.

Statt der Zustimmung der Kreikstande zu einer von dem Abgebrannten nachgesuchten Entbindung vom Wiederaufbau des abgebrannten Gebäudes, soll fortan nur die Zustimmung des Gemeindevorstandes und der Gemeindevertretung erforderlich sein. Im Uedrigen bleiben die Bestimmungen des S. 66. in Kraft.

3u S. 109.

Die schiedsrichterliche Behörde soll gebildet wer= ben aus nia albo piśmiennie doniesione albo u przełożeństwa gminnego do protokułu podane a potém z doręczeniem czynności taxacyinéj za pomocą sprawozdania radzcy ziemiańskiego dyrekcyi prowincyalnego towarzystwa ogniowego do decyzyi przedstawione być mają.

Do §. 54.

Szkody wynikłe przez piorun przy budynkach należących do prowincyalnego towarzystwa ogniowego tylko natenczas wynagrodzone będą, jeżeli piorun w budynek zabezpieczony bezpośrednio uderzył, a zatém bezpośrednią był przyczyną uszkodzenia.

Do §. 57.

Przy totalnych szkodach ogniowych od sumy bonifikacyi pierwsza połowa w przeciągu jednego miesiąca po zaszkej szkodzie ogniowej, druga połowa zaś w dwóch równych częściach w ten sposób ma być zapłaconą, iż zapłata pierwszej części z względu na postęp budowy a zapłata ostatniej części po całkowitem ukończeniu budowy nastąpi.

Do §. 66.

Zamiast przyzwolenia stanów powiatowych do poszukiwanego przez uszkodzonego uwolnienia od nowego wystawienia spalonego budynku, na przyszłość tylko przyzwolenie przełożeństwa gminnego i zastępstwa gminnego ma być potrzebném. Zresztą postanowienia §. 66. pozostają w mocy obowięzującéj.

Do §. 109.

Władza polubowna ma być utworzoną

- a) einem von der Direktion und
- b) einem von dem Interessenten zu erwählenden Schiedkrichter und
- c) einem mit Richtereigenschaft versehenen Justizbeamten als Obmann, welcher auf den Borschlag des Oberprässdenten von dem Appellationsgerichtsprässdenten des betreffenden Departements auf drei Jahre zu ernennen ist. Dem Obmann soll, wenn er es aus technischen Gründen für erforderlich erachtet, freisiehen, das Gutachten eines höheren technischen Beamten zu erfordern.

Rücksichtlich der Eigenschaften der Schiedbrich= ter behalt es bei der Vorschrift im S. 109. des Reglements sein Bewenden.

Die Bestimmungen der Berordnung vom 7. Nozember 1845. (Gesetz-Sammlung Seite 1074.), soweit sie die Wahl eines der Schiedsrichter durch deu Landrath, und beziehungsweise durch den Oberzbürgermeister der Stadt Münster betreffen, treten außer Kraft.

3u S. 123.

Die im S. 122. bes Reglements bestimmten Prämien und Entschädigungen werden nur dann von der Sozietät gezahlt, wenn der Brand ein bei derselben assoziirtes Gebäude betroffen hat.

3u S. 124.

Beschädigungen, welche beim Loschen eines Brandes einem benachbarten, überhaupt nicht verssicherten Gebäude, oder Geländern, Garteneinfriedigungen, Gartenfrüchten, Bäumen u. s. w. zuzgefügt werden, sind von der Sozietät zu verzgüten:

Jahrgang 1852. (Nr. 3644-3645.)

- a) z jednego sędziego polubownego przez dyrekcyą i
- b) z jednego sędziego polubownego przez interesentów obranego, i
- c) z jednego urzędnika sprawiedliwości, który jest sędzią jako arbitra, który na propozycyą Naczelnego Prezesa przez Prezydenta sądu apelacyinego dotyczącego departamentu na trzy lata ma być mianowanym. Arbiter, jeżeli z technicznych powodów za potrzebném uznaje, sprawozdanie wyższego technicznego urzęnika zasięgnąć może.

Co do wyboru sędziego polubownego pozostawia się przy przepisie w §. 109. regulaminu.

Postanowienia ustawy z dnia 7. Listopada 1845. (Zbiór praw str. 1074), jak dalece się dotyczą wyboru jednego sędziego polubownego przez radzcę ziemiańskiego, a odnośnie przez nadburmistrza miasta Monasteru (Muenster) tracą moc obowięzującą.

Do §. 123.

Premie i wynagrodzenia oznaczone w §. 122. regulaminu tylko natenczas od towarzystwa zapłacone będą, jeżeli budynek się spalił, który do towarzystwa należał.

Do §. 124.

Uszkodzenia, które przy gaszeniu pożaru sąsiedniego wcale niezabezpieczonego budynku albo poręczy, ogrodzeń, płodów ogrodowych, drzew i t. d. są wyrządzone, wynagradza towarzystwo:

- 1) wenn nachgewiesen wird, daß die Loschungsmaaßregeln, wodurch die Beschädigungen entstanden sind, von dem Beamten, welcher die Loschungs-Unstalten leitete, angeordnet oder von der Nothwendigkeit geboten worden,
- 2) wenn das in Brand gerathene Gebäude bei der Provinzial-Feuersozietät versichert ift, und
- 3) wenn im Falle einer Beschädigung von Gelänbern, Garteneinfriedigungen, Gartenfrüchten u. s. w. die beschädigten Gegenstände dem Eigenthümer eines bei der Provinzial=Feuer= sozietät versicherten Gebäudes gehören.

Ift der Eigenthumer jener Gegenstande mit seinen Gebäulichkeiten bei einer andern Gesellschaft versichert, so wird die Vergutung der an den ge= nannten Gegenständen durch die Loschungsmaaß= regeln entstandenen Beschädigungen aus der Pro= vinzial-Feuersozietatskaffe nur bann geleiftet, wenn die Loschungs = Maaßregeln zur Erhaltung eines bei der Provinzial-Keuersozietat versicherten Gebaudes angewandt worden sind, und die Gesellschaft, bei welcher der Eigenthumer gedachter Gegen= stånde mit seinem Gebäude versichert ist, nach ihren Statuten gleiche Entschädigung für den Fall ge= währt, wenn beim Loschen eines bei ihr versicher= ten Gebaudes dem Eigenthumer eines bei der Provinzial=Keuersozietät versicherten Gebäudes ahnlicher Schaden zugefügt wird.

Haben aber die Loschungsmaaßregeln mit dazu gedient, eine Gefahr der Anzündung von dem ansterswo versicherten Gebäude des Eigenthümers der beschädigten Gegenstände abzuwenden, so ist die Provinzial=Feuersozietät zu einer Bergütung des dadurch herbeigeführten Schadens nicht verspslichtet.

Ebensowenig kann ber Eigenthumer eines in Brand gerathenen Gebaubes eine besondere Ber=

- jeżeli udowodniono, iż środki gaszenia, przez które uszkodzenia wynikły, od urzędnika, który miał dozór nad gaszeniem rozporządzonemi albo potrzebnemi były,
- jeżeli budynek spalony u prowincyalnego towarzystwa ogniowego jest zabezpieczonym, i
- 3) jeżeli w przypadku uszkodzenia poręczy, ogrodzeń, płodów ogrodowych i t. d. przedmioty uszkodzone należały do właściciela budynku zabezpieczonego u prowincyalnego towarzystwa ogniowego.

Jeżeli właściciel owych przedmiotów z swojemi budynkami u innego towarzystwa jest zabezpieczonym, natenczas wynagrodzenie szkód wynikłych przez środki gaszenia na wymienionych przedmiotach z kasy prowincyalnego towarzystwa ogniowego tylko natenczas się uiszcza, jeżeli środki gaszenia celem utrzymania budynku zabezpieczonego u prowincyalnego towarzystwa ogniowego użyte zostały, a towarzystwo, u którego właściciel rzeczonych przedmiotów z swoim budynkiem jest zabezpieczony, według statutów równe wynagrodzenie na ten przypadek udziela, gdy przy gaszeniu budynku u niego zabezpieczonego właścicielowi budynku zabezpieczonego u prowincyalnego towarzystwa ogniowego równa szkoda wyrządzona zostanie.

Jeżeli zaś środki gaszenia na to służyły, aby niebezpieczeństwu ogniowemu dla budynku, gdzieindziej zabezpieczonego właściciela uszkodzonych przedmiotów zapobiedz, natenczas prowincyalne towarzystwo ogniowe do wynagrodzenia wynikłej ztąd szkody nie jest obowiązane.

Również właściciel budynku, który się zaczął palić, szczególnego wynagrodzenia żądać gutung in Unspruch nehmen, wenn ihm beim Coschen desselben Beschädigungen an Nebengegenständen zugefügt worden sind.

Gegeben Sanssouci, ben 1. September 1852.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.

Für den Minister des Innern: v. Manteuffel. nie może, skoro mu przy gaszeniu takowego uszkodzenia na przedmiotach pobocznych wyrządzone zostały.

Dan Sanssouci, dnia 1. Września 1852.

(L. S.) Fryderyk Wilhelm.

Za Ministra spraw wewnętrznych:
Manteuffel.

(Nr. 3645.) Allerhöchster Erlaß vom 19. September 1852., betreffend die Publikation der Gesetze in den Hohenzollernschen Landen, die Einführung eines besondern Amtsblattes für den Bezirk der Regierung in Sigmaringen und die Verpflichtung zur Haltung der Gesetzemmlung und des Amtsblattes daselbst.

Nach den Anträgen des Staatsministeriums in dem Berichte vom 14. d. M. bestimme Ich in Anschluß an die Berordnung vom 7. Januar d. J. (Geseß=Sammlung Seite 54.) hierdurch,

1) daß in Bezug auf Publikation der Gesetze und auf den Zeitpunkt, mit dem ein durch die Gesetz Sammlung verkündetes, für die Hohenzollernschen Lande erlassenes Gesetz oder Berordnung die Gesetzektraft erlangt, die Lande Hohenzollern als zur Rheinprovinz gezhörig betrachtet werden sollen (H. 2. des Gesetzes vom 3. April 1846. Gesetz Samml. S. 221.);

(Nr. 3645.) Najwyższe rozporządzenie z dnia 19. Września 1852., tyczące się publikacyi praw w krainach Hohenzollerskich, zaprowadzenia osobnego dziennika urzędowego dla obwodu Regencyi w Sygmaryngen i obowiązku do trzymania Zbioru praw i dziennika urzędowego tamże.

Wedle wniosków Ministeryi Stanu w sprawozdaniu z dnia 14. m. b. stósownie do ustawy z dnia 7. Stycznia r. b. (Zbiór praw str. 54) stanowię niniejszém,

 iż co do publikacyi praw i co do czasu, w którym ustawy lub rozporządzenie dla Hohenzollerskich krajów wydane, w Zbiórze praw ogłoszone, mocy prawa nabywają, krainy Hohenzollerskie jako należące do prowincyi Reńskiej uważane być mają (§. 2. ustawy z dnia 3. Kwietnia 1846. Zbiór praw str. 221);

- 2) daß für den Bezirk der Regierung zu Sigmaringen in eben der Art, wie solches für die verschiedenen Regierungsbezirke der Rheinprovinz durch §. 3. ff. der Verordnung vom 9. Juni 1819. (Gesetz-Samml. S. 190. ff.) vorgeschrieben ist, ein Amtsblatt erscheinen soll, und
- 3) daß die im S. 2. der ebenerwähnten Verordnung bezeichneten Verwaltungsbehörden und Administrativbeamten, soweit sie in den Hohenzollernschen Landen sich vorsinden, zur Haltung der Gesetz-Sammlung und des Regierungs-Umtsblattes verbunden sein sollen.

Das Staatsministerium hat diesen Erlaß durch die Gesetz-Sammlung zur allgemeinen Kenntniß zu bringen.

Berlin, ben 19. September 1852.

Friedrich Wilhelm.

v. Manteuffel. v. d. Hendt. Simons. v. Naumer. v. Westphalen. v. Bodel= schwingh. v. Bonin.

Un bas Staatsministerium.

- 2) iż dla obwodu Regencyi w Sygmaryngen w ten sam sposób, jak to dla rozmaitych obwodów Regencyinych prowincyi Reńskiej w §. 3. nast. ustawy z dnia 9. Czerwca 1819. (Zbiór praw str. 190 nast.) jest przepisaném, dziennik urzędowy ma wychodzić i
- 3) iż w §. 2. powyżej oznaczonej ustawy wymienione władze administracyjne i urzędnicy administracyjni, o ile się znajdują w Hohenzollerskich krainach, do trzymania Zbioru praw i Regencyjnego dziennika urzędowego obowiązane być mają.

Ministeryum Stanu niniejsze rozporządzenie przez Zbiór praw do publicznéj wiadomości ma podać.

Berlin, dnia 19. Września 1852.

Fryderyk Wilhelm.

Manteuffel. von der Heydt. Simons. Raumer. Westphalen. Bodelschwingh. Bonin.

Do Ministeryum Stanu.

Redigirt im Bureau bes Staats = Minifteriums.

Berlin, gebruckt in der Königlichen Geheimen Ober-Hofbuchbruckerei. (Rudolph Decker.)

Redagowano w Biórze Ministerstwa Stanu.

Berlin, czcionkami Królewskiéj Tajnéj Nadwornéj drukarni. (Rudolf Decker.)